

Phil Collins

J E Š T Ě Ž I J U

AUTOBIOGRAFIE

Ještě žiju

Phil Collins

Ještě žiju

AUTOBIOGRAFIE

Copyright © Philip Collins Limited 2016
First published as NOT DEAD YET: THE
AUTOBIOGRAPHY by Century, an imprint of Cornerstone
Publishing. Cornerstone Publishing is a part of the Penguin
Random House group of companies.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Ing. René Fejl, 2017
Úprava obálky © Pavel Tůma - RITA, 2017
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2017

ISBN 978-80-7585-209-0 (pdf)

Phil Collins

Ještě žiju
AUTOBIOGRAFIE

Překlad: Ing. René Fejl

Máte před sebou příběh mého života z vlastního pohledu.

Nemusí se nutně shodovat se vzpomínkami ostatních, ale takhle si věci pamatuju já.

Jsem přesvědčený, že všichni zažíváme „fotografické“ okamžiky, kdy každý z přítomných zachytí stejnou scénu jinak, a někdy nám momentka také unikne. Taková vzpomínka někdy může ovlivnit celý život, a přitom lidé kolem si nic nevybaví.

PC

Obsah

Předmluva	11
1 Netopím se, jen mávám	16
2 Cestování v rytmu tak trochu jiného bubnu.....	36
3 „Bubeník hledá kapelu, zn. paličky mám“	56
4 Balada: všechno přebolí.....	78
5 Geneze Genesis.....	93
6 Od Modrého divočáka k liščí hlavě	107
7 Beránek uléhá, zpěvák se poroučí	124
8 Rodinný typ vs. frontman.....	141
9 Příliš hlučný rozvod	162
10 Na první pohled	178
11 Tak ahoj, musím něco podělat.....	195
12 Tak ahoj, musím něco podělat II.....	214

13 Live Aid: můžu za to i já	229
14 Velká tlaková loupež.....	245
15 Lidičky, teď vážně	264
16 Faxová aféra	282
17 Daňová aféra	303
18 Velká kapela, velké opice, velká láska	314
19 Dát všemu sbohem.....	334
20 Ještě jednou zapnout a vypnout	356
21 Sako nebude nutné, svěrací kazajku dostanete.....	376
22 Ještě žiju	397
Poděkování.....	411
Fotografie.....	413
Poznámky	416
Rejstřík	419

Předmluva

Když bubínek nebubnuje

Vůbec nic neslyším.

At' se snažím zablokovaný sluchovod uvolnit, jak chci, pravé ucho nespolupracuje. Zkousím opatrné manévry vatovou tyčinkou. Vím, že se to nedoporučuje – bubínek je velmi choulostivý, obzvláště u lidí, kteří jej celý život trápili bubnováním.

Jenže já jsem zoufalý. Pravé ucho je kaput. Navíc se bavíme o mém lepším uchu – to levé stojí za houby už asi deset let. Takže končím? Scházím tím, čím zacházím – muzikou? Hluchota?

Jen si to představte (čtenář se slabšími nervy nechť zde cudně odvrátí pohled, prosím): jsem ve sprše. Je březen 2016, můj dům v Miami. Je ráno a mě dnes čeká veledůležitý koncert – poprvé na jevišti po mnoha letech. A co je ještě důležitější – první skutečné veřejné vystoupení s jedním ze synů, čtrnáctiletým Nicholasem.

Potomek má bubnovat a tatík zpívat. Alespoň takhle je to naplánované.

Možná bych se měl vrátit kousek v čase: v roce 2014 zahájila

činnost americká pobočka charitativní organizace Little Dreams, kterou jsme s bývalou ženou Orianne založili v roce 2000 ve Švýcarsku. Posláním nadace bylo poskytovat dětem vzdělávání, vedení a poradenství v oblasti hudby, umění a sportu.

Chtěli jsme organizaci pomoci v rozjezdu ve Státech, získat nějaké prostředky, a tak jsme dlouho chystali gala koncert na prosinec 2014. Mezitím jsem ovšem měl spoustu zdravotních problémů. A v den D jsem nebyl fyzicky schopný zpívat.

Musel jsem zavolat Orianne, matce Nicka a jeho bratra Matthewa, který nedávno oslavil desáté narozeniny, abych jí oznámil, že jsem přišel o hlas a nemohu na jeviště. Neřekl jsem jí, že vedle hlasu mne opustila i sebedůvěra – do telefonátu s bývalou manželkou se vejde jen omezený počet špatných zpráv. Tím spíš, když to je vaše třetí exmanželka.

O šestnáct měsíců později mám stále co napravovat. Rok 2016 není jen novým začátkem – cítím se jako znovuzrozený, na tenhle koncert jsem připravený. Tedy nemám na to, abych to celé odehrál, musíme angažovat pomocníky.

Ale i s uměleckou výpomocí je mi jasné, o čem tahle show bude především... o mně. Takový scénář dobře znám z nekonečných koncertních šňůr a třech dekád plných alb se skupinou Genesis i mých sólových projektů: už zase vystupuju v roli, kterou mi napsali jiní. Jenže dneska to nemůžu vzdát. Určitě ne, pokud se chci dožít svých šestašedesátých narozenin.

Na zkoušky v Miami se mnou chodí několik dlouholetých hudebních spolubojovníků a Nick. Od začátku ví, že budeme hrát ‚In The Air Tonight‘, ale když se ukáže, jaký dobrý bubeník se z něj stal, přihodím ještě pár kousků: ‚Take Me Home‘, ‚Easy Lover‘ a ‚Against All Odds‘.

Zkoušky jsou úžasný zážitek – Nick opravdu nezanedbal přípravu. A co víc – je lepší, než jsem byl já v jeho věku. Stejně jako u všech dětí se dmu otcovskou pýchou.

Další věc, která mě uklidňuje: tentokrát mám hlas v pořádku,

zpívám bez problémů. V jednu chvíli se dokonce ozve kytarista Daryl Stuermer, se kterým se známe mnoho let, a povídá: „Mohl bych dostat do odposlechu vokály?“ To je dobré znamení – nikdo nechce zpěváka do monitorů, když se to nedá poslouchat.

No a příští ráno, v den koncertu, stojím ve sprše. A ucho vyhlašuje stávku. A když nic neslyším, nemohu zpívat.

Volám do ordinace jednoho z mnoha lékařů v Miami, který mi poskytuje pohotovostní péči. O hodinu později už sedím v křesle, zatímco mi specialista zavádí do obou uší aparát, kterým by při troše dobré vůle mohl těžít ropu. Úleva se dostavuje okamžitě. Hluchota se odkládá.

Tu noc uvedeme na scéně Jackie Gleason Theater písničky ‚Another Day In Paradise‘, ‚Against All Odds‘, ‚In The Air Tonight‘, ‚Easy Lover‘ a ‚Take Me Home‘. Když se Nick objeví na pódiu po otvíráku, publikum nadšeně výská a on všechno s přehledem zvládne.

Je to velký úspěch, mnohem větší – a také mnohem zábavnější – show, než jsem si představoval.

Následně sedím sám v šatně. Pokouším se to všechno zpracovat, vybavuju si aplaus a říkám si: „Tohle mi chybělo.“ A taky „Nick je fakt dobrej. Hodně dobrej.“

Pocit z povedeného koncertu je něco, co už jsem nečekal, že zažiju. Když jsem v roce 2005 skončil poslední sólové turné, o dva roky později koncertování s Genesis a v roce 2010 nahrávání desek, byl jsem si jistý, že je to definitivní. Tou dobou jsem měl za sebou něco přes půl století hraní, skládání, koncertování a bavení lidí. Hudba mi dala víc, než jsem si kdy dokázal představit, ale na druhou stranu mi vzala víc, než jsem předvídal v nočních můrách.

Jenže najednou je tady březen 2016 v Miami a já zjišťuju, že to na mě působí úplně obráceně než všechna ta léta předtím. Místo aby hudba stála mezi mnou a mými dětmi: Simonem,

Nickem a Mattem a jejich sestrami Joely a Lily, spojuje mě s nimi.

Jestli mi někdy něco pomůže vymést všechny pavučiny, tak jediné hraní s dětmi. I kdyby mi nabízeli miliardu za to, že dám zpátky dohromady Genesis, odmítl bych. Ovšem příležitost zahrát si s klukem – to je něco jiného.

Jenže, než budeme pokračovat, musíme se vrátit. Jak a taky proč jsem se dostal tam, kde jsem?

Tato kniha přináší moji verzi pravdy. Věci, co se staly, i ty ostatní. Žádné vyrovnávání účtů, snad jen náprava několika křivd.

Když jsem se ohlížel zpět, samozřejmě jsem se dočkal pár překvapení. Třeba kolik jsem toho udělal. Možná jste zažili sedmdesátky a pamatujete si je, ale určitě jste nebyli na tolika šňůrách s Genesis jako já, Tony Banks, Peter Gabriel, Steve Hackett a Mike Rutherford. Jo a jestli vzpomínáte na osmdesátky, tak se omlouvám za *Live Aid*.

Píše se rok 2016, spousta mých přátel už není mezi námi, a cítím potřebu nějak reflektovat svou smrtelnost, své nedostatky, ale – díky svým dětem – musím také myslet na budoucnost.

Hluchota se odkládá. Smrt taky.

Hned dodám, že to nejsou žádné nové pocity. Smrt mě zasáhla poprvé v době, kdy zemřel můj táta, zrovna když se jeho synovi hipíkovi začalo vyplácet osudové rozhodnutí – pohrdnout životem pojišťovák a místo toho zvolit hudební dráhu. Další rány přišly, když – pouhé dva roky od sebe – odešli Keith Moon a John Bonham, oba ve věku dvaatřiceti let. Zbožňoval jsem je. Tenkrát jsem si pomyslel: „Vždyť takoví chlapi by tady měli být navždy. Jsou přece nezničitelní. Jsou to snad bubeníci, no ne?“

Jmenuji se Phil Collins a jsem bubeník a už vím, že nejsem nesmrtelný. Tohle je můj příběh.

Netopím se, jen mávám

*Aneb: moje začátky, dětství
a poněkud zvláštní vztah s otcem*

Máme za to, že mamky a tatkové vědí všechno. Ale ve skutečnosti si jen vymýšlejí za pochodu. Každý den, jako by se nechumelilo, vytáčky a sebevědomý, někdy neupřímný výraz v tváři. Mám podezření, že tohle se dělo celé moje dětství, ale potvrzení mám až z dospělosti, a to s drobnou pomocí ze záhrobí.

Je šedivý podzimní večer a já kráčím na setkání s médiem. Bydlí v centru Londýna, ve čtvrti Victoria, poblíž nevzhledného zadního traktu Buckinghamského paláce, v horním patře věžáku. Takže žádná cikánská maringotka – řekl bych, že tím dává najevo, že je blíž k nebi.

Nejsem žádný přítel duchařiny – na to došlo až mnohem, mnohem později a spíše než o přátelství šlo o závislost – ale moje žena Andy to má trochu jinak. Moje maminka také dobře ví, co je spiritistická tabulka Ouija. V našem domě na západním předměstí Londýna ona, babička a teta, spolu

s takzvanými strýčky Regem a Lenem, pořádala koncem padesátých a začátkem šedesátých let několik velmi vydařených duchařských seancí, kdy vyvolávali svoje blízké z onoho světa. Bylo to lepší než slaboučká černobílá nabídka blikající na obrazovce tehdejší novinky – televize.

Důvodem návštěvy u Madame Arcati na nebesích je naše nevychované psisko. Ben, krásný boxer, který trpí zlovykem vytahovat zpod naší postele elektrické dečky. Máme je tam kvůli dětem – pětileté Joely a ročnímu Simonovi – když se v noci počůrají, potřebují se zahřát. Uvědomoval jsem si, že složené dečky mohou fungovat jako toustovač, ale že zvykáním se mohou zlomit vlákna a dojít k požáru, to mi nedošlo. Benovi možná ano.

Andy dospěla k závěru, že v Benově nočním rituálu je cosi nadpřirozeného. Ne, že by to byl nějaký jasnovidce, ale je jisté, že my, dvounožci, nevíme všechno.

V té době jsem byl zavalený prací, jeli jsme s Genesis šňůru k albu *Wind & Wuthering*, přičemž já teprve nedávno převzal roli Petera Gabriela u mikrofonu. Takže jsem často chyběl jako manžel a otec a cítil jsem, že pokud šlo o domácnost a rodinu, byl jsem dost pozadu. Proto jsem nic nenamítal proti tomuto ne úplně běžnému řešení.

Dobře, pojďme za médiem, fajn. Rušná čtvrť Victoria, věžák, výtah, zvonek u dveří, pár zdvořilostních frází s manželem, který zrovna sleduje *Coronation Street*. Prostředí snad nemůže být méně spirituální. Konečně se chlap odtrhne od obrazovky a kývne na mě: můžete jít dál...

Za malým stolkem sedí obyčejná žena v domácnosti. Ani známka jakýchkoli nadpřirozených schopností. Vypadá celkem normálně, chová se nenuceně. Dost mě to vykolejí a lehce i zklame; ke skepticismu přibývá zmatek, začínám být mírně rozladěný.

Andy z čínské knihy proměn I-ting ví, že psy zneklidňují

duchové z mé strany rodiny; kratší sirku logicky tahám já, a tak vstupuji do tajemné komnaty. Se zatnutými zuby médiu popisují Benovo noční vyvádění. Zamyšleně přikyvuje se zavřenýma očima, významně dlouho mlčí a pak konečně pronese: „Je to váš otec.“

„Prosím?“

„Ano, je to váš otec, který chce, abyste opatroval pár jeho věcí: hodinky, peněženku a rodinnou kriketovou pátku. Chcete, abych ducha požádala, aby skrze mě promluvil? Slyšel byste ho sám. Ale někdy duchové nechtějí odejít a pak je to poněkud divné.“

Vykoktám, že ne. V komunikaci s otcem jsem nijak nevynikal, ani když byl naživu. Mluvit s ním teď, skoro pět let po jeho smrti na Vánoce 1972, prostřednictvím ženy v domácnosti ve středním věku, ve znepokojivě ošuntělém prostředí, v paneláku v centru Londýna – to by bylo opravdu hodně divné.

„Dobře, ještě říká, abyste dal mamince kytici a řekl jí, že je mu to líto.“

Samozřejmě, jako poměrně racionálně uvažující šestadvacetiletý muž, který si zakládá na selském rozumu a logice – nakonec jsem bubeník, že – bych to všechno měl odmítnout jako babské povídačky a laciný podfuk. Jenže mi připadá, že náš pes, který neustále vytahuje elektrické dečky zpod manželské postele, je skutečně veden pohnutkami mimo tento svět. Navíc Madame Arcati řekla o mém otci několik věcí, které prostě nemohla vědět, minimálně to o té kriketové páлке. Šlo o součást nepříliš rozsáhlé sbírky sportovního náčiní klanu Collinsových, kam moje paměť sahala. Mimo rodinu o páлке nikdo neměl ani ponětí. Neříkám, že mě to přesvědčilo, ale zaražený jsem tedy byl. Spolu s Andy odcházíme z bytu spojujícího svět mrtvých a živých. Zpátky na pevné půdě reality jí vše vyprávím. Reaguje pohledem, kterému rozumějí všichni manželé: „Já jsem ti to říkala.“

Nazítří volám mamince a stručně popisuju, co se stalo. Je bezstarostná a energická, zpráva ani médium ji nepřekvapují.

„Vsadím se, že chce, abys mi dal kytku,“ řekla, a já si nejsem jistý, jestli se u toho zasmála nebo rozpačitě odkašlala.

A pak se mi se vším svěřila. Můj otec se jmenoval Greville Philip Austin Collins a nebyl věrným manželem mé matce, June Winifred Collins (rozené Strange). Do práce nastoupil v devatenácti letech a stejně jako jeho otec předtím i on se stal celoživotním zaměstnancem pojišťovny London Assurance Company se sídlem v City. „Grev“ využíval své všední, buřinkou zakryté existence úředníčka s pevnou pracovní dobou a vedl paralelní utajený život s přítelkyní z kanceláře.

Táta nebyl žádný lev salónů ani lamač ženských srdcí. Kolem pasu měl decentní pneumatiku a jeho knír pilota RAF doplňoval řídnoucí porost na hlavě. Všem musí být na první pohled jasné, že já jsem krásný po mamince.

Zdá se ovšem, že za nudným exteriérem pojišťováka se skrýval pěkný větroplach. Máma vyprávěla o jednom konkrétním incidentu. Alma Cole byla krásná dáma, která s ní spolupracovala v hračkářství, jež maminka vedla pro jednoho rodinného přítele. Alma byla ze severní Anglie, a ať už řekla cokoli, vždy v tom byl spiklenecký podtón.

Ženy si byly blízké, ale jak už to bývá, jednoho dne se Alma mírně namíchla a vyštěkla: „V sobotu jsem tě viděla s Grevem, jeli jste autem a tys dělala, že mě nevidíš.“

„Ale já jsem s ním v žádném autě v sobotu neseseděla!“

Je zřejmé, že spolucestující byla tátova kamarádka na romantické projížďce v našem Austinu A35.

Teď, téměř pět let po tátově smrti, mi to sice připadá půvabné, že se máma takhle svěřuje, ale když slyším tu novinu, cítím zároveň hněv a smutek. Dochází mi, že manželství mých rodičů se nerozpadlo, ale spíš vyšumělo, částečně proto, že – abych tak řekl – táta měl vedlejšák. Jeho nevěra pro mě byla opravdovou novinkou.

Jak také jinak? Tenkrát jsem byl velmi mladý, připadalo mi, že rodiče jsou naprosto v pohodě. Život u nás doma vypadal normálně, vše probíhalo v klidu. Bez otřesů a komplikací. Vnímal jsem to tak, že máma a táta byli po celé svoje manželství šťastně zamilovaní.

Jenže jsem byl v rodině benjamínek, skoro o sedm let mladší než sestra Carole a o devět mladší než bratr Clive. Určité dospělácké rodinné záležitosti mě prostě mýjely. Takže když mi v roce 1977 byl takto přednesený reálný obrázek, měl jsem najednou pocit, že ve vzpomínkách vidím určitý neklid v domě, který jsem ovšem tenkrát vůbec neřešil. Možná se to projevovalo i v tom, že jsem byl chronický počůránek; tenhle neduh mě trápil nepříjemně mnoho let.

Když se později svěřuji Clivovi, nedává mi to po lžičkách. Všechny ty náhlé dlouhé procházky, na které mě brali sourozenci? To potulování se v mlze kolem paneláků v Hounslow Heath s bráchou a ségrou? To nejsou jen hezké vzpomínky na prosté dětství koncem padesátých a začátkem šedesátých let na londýnském předměstí. Ve skutečnosti jsem byl nevědomým účastníkem procesu spárování partnerských trhlin.

Skutečnost, že si můj otec nedělal příliš hlavu s dodržováním manželského slibu, jsem stále nezpracoval. Nechápu, že ho nezajímalo, jak se cítí moje máma. A ještě, než někdo vystoupí a řekne: „Collinsi, že to říkáš zrovna ty,“ prosím zaprotokolovat: ano, máte pravdu.

Nedělá mi radost, že jsem byl třikrát ženatý. Snad ještě větší zklamání je, že jsem se třikrát rozvedl. Mnohem menší vrásky mi dělá, jak jsem se s bývalými manželkami vyrovnal; přišlo mě to na cca 42 milionů liber. Nevadí mi ani to, že o některých sumách se hodně mluvilo a psalo. V moderní době už nemáme žádné soukromí. Internet se o to postará. Tři rozvozy jako by ukazovaly na můj poněkud velkorysý přístup k instituci manželství, ale nic není dále od pravdy. Jsem romantik

a věřím nebo doufám, že manželský svazek je něco úžasného a trvalého.

Jenže zmíněné rozvodové trio jasně ukazuje na neschopnost vést šťastný společný život a chápat partnerku. Ilustruje neschopnost založit a udržet trvalou rodinu. Dokazuje, že jsem břídil, tečka. Desítky let jsem se poctivě snažil, aby všechno v mém životě, osobním i pracovním, fungovalo jako hodinky – ale musím připustit, že velmi často moje snaha prostě nestačila.

A přesto vím, co se patří; mám to ve své DNA, vyrůstal jsem v tom, nebo alespoň ve zdání normality, na předměstí Londýna a o to mi také šlo, když jsem se snažil žít jako hudebník.

Chci být upřímný vůči svým dětem, pokud jde o mou osobní historii. Jsou její součástí. Ovlivňuje je. Musejí každý den snášet důsledky mých činů i nečinnosti a reakcí. Snažím se jednat co nejvíce napřímo a otevřeně, jak to jen jde. A v příběhu, který čtete, udělám totéž – dokonce i v momentech, kdy výsledný portrét nebude zrovna vonět po fialkách. Jako bubeník jsem zvyklý do věcí řezat. Musel jsem se taky naučit nechat řezat do sebe.

Ale vraťme se k mamince: její stoicismus, síla a humor tváří v tvář zahýbání mého otce (jak příhodné slovo), vypovídají hodně o válečné generaci, která byla odhodlaná skutečně snášet dobré i zlé s cílem dodržet svoje rodinné závazky.

Máme se hodně co učit, a já především.

Vzhledem k výše uvedenému chci ještě dodat: když se dívám na svoje dětství zrakem muže v pokročilém věku, připadá mi, že určitý emocionální neklid byl součástí mé mladé duše, aniž bych si to tehdy uvědomoval.

Narodil jsem se v porodnici na jihozápadním londýnském předměstí Putney v roce 1951 jako – podle všech zasvěcených – poněkud nečekaný třetí potomek June a Greva Collinsových.

V rodině se traduje, že maminka v porodních bolestech přijela nejdříve do nemocnice Middlesex, ale tam se k ní nechovali hezky, tak dala nohy křížem a zamířila do Putney.

*

Byl jsem prvním „londýnským“ přírůstkem; Carole i Clive se narodili ve Weston-super-Mare poté, co sem pojišťovna London Assurance nechala přestěhovat celou rodinu. Carole z mého příchodu na svět moc radost neměla. Chtěla sestřičku. Ovšem Clive byl celý bez sebe – konečně bráška, se kterým bude hrát fotbal, prát se, a když se bude hodně nudit, přišpendlí ho k zemi a bude ho mučit svými smradlavými ponožkami.

Mamince bylo třicet sedm a tátovi čtyřicet pět, takže ve své době to byli poměrně staří rodiče. Mámě to ale ani trochu nevadilo. Celý svůj život byla velkorysou a milující ženou, která do své smrti v roce 2011, kdy se dožila osmadvadesáti let, nikomu neřekla křivé slovo. Tedy takhle: jednou oznámila v Londýně policajtovi, že je „debil“, když ji peskoval za to, že jela v pruhu pro autobusy.

Táta se narodil v roce 1907 v tehdy nóbl čtvrti Isleworth, která leží v západní části Londýna u řeky. Rodinné sídlo bylo rozlehlé, tmavé, zatuchlé, impozantní a víc než málo strašidelné. Totéž platí o otcových příbuzných. Na dědu z otcovy strany si vůbec nepamatuju, vím jen, že byl celoživotním pojišťovákem u London Assurance, stejně jako to bylo souzeno jeho synovi. Nicméně na babičku si vzpomínám docela dobře. Byla vřelá, hodná a měla se mnou ohromnou trpělivost, jenže zůstala nějak zamrzlá ve viktoriánské éře a dávala to najevo tak, že na sobě vždy měla dlouhé černé šaty. Snad také stále truchlila za prince Alberta.

My dva jsme si byli hodně blízcí. Trávil jsem spoustu času v jejím neustále vlhkém pokoji pod schody, prohlížel si akvarely lodí na řece a tuto vášeň jsem také zdědil.

Z tátovy sestry, tetičky Joey, šel strach – byla vyzbrojená cigaretovou špičkou a drsným hrdelním, hlasem a připomínala známého padoucha v disneyovce *Zachránci*: „Jen poď dál, brouku...“ Její manžel, strýček Johnny, byl taky případ. Nosil monokl a těžké tvídové obleky, prostě další Collins z doby, na kterou dvacáté století už zapomnělo.

Součástí rodinné mytologie je příběh o otcových bratrancích, vězněných Japonci v nechvalně známém zajateckém táboře Changi v Singapuru. Všichni je chovali ve velké úctě jako válečné hrdiny, muže, co přežili nesmírné útrapy na Dálném východě. Další bratranec měl být chlapík, co v Anglii zavedl veřejné prádelny. V očích otcovy rodiny byli všichni do jednoho „někdo“. Prostě zazobaní snobové. Říkalo se, že ke Collinsům chodil pravidelně na návštěvu H. G. Wells.

Je jasné, že na tátových životních postojích se rodina hodně podepsala, a to nemluvím o profesionální kariéře – i když, jsem po jeho smrti zjistil, že se pokusil vyhnout osudu jménem London Assurance a nastoupit do obchodního loďstva. Jenže tahle zaoceánská rebelie netrvala dlouho, bylo mu řečeno, aby se probral, vzal rozum do hrsti a raději strčil hlavu do obojku, který mu nastavil vlastní otec. Heslem dne bylo nevyčnít. Na tohle myslím a napadá mě, jestli náhodou otec částečně nežárlil na svobodu, kterou Clivovi, Carole a mně dala šedesátá léta na cestách, kterými jsme se vydali: kreslíře, krasobruslařky a muzikanta. Říkáte práce jako každá jiná? Otec si to nemyslel.

Existuje jen pramálo důkazů o tom, že by si Grev Collins kdy byl zvykl na dvacáté století. Když začal potrubím proudit plyn ze Severního moře a všechny kotle ve Spojeném království už byly dávno napojené, táta se pokoušel uplatit plynárny, aby nás do této změny nenutily. Byl přesvědčený, že někde určitě existuje majitel soukromého plynojemu, který nás bude s potěšením zásobovat.

Táta z nějakého důvodu rád myl nádobí, trval na tom, že v neděli po rodinném obědě je tohle jeho práce. Jenom jeho – nemusel se tak zapojovat do společenské konverzace. Všichni byli spokojení, dokud se z kuchyně nezvala rána. To pak rozhovor náhle ustal, maminka přešla k francouzskému oknu a zatahla závěsy. Zakrátko už jsme slyšeli otce sprostě nadávat a potom zvuk nádobí házeného do mísy. Načež hlasitě rozrazil zadní dveře a nádobí vysypal na zahradě, což doprovázel dalšími kletbami a vzteklým kopáním kolem sebe.

„Otec se pokouší vyvraždit naše talíře,“ komentovala vyčerpaně matka k nám dětem, potichu sedícím kolem stolu a studujícím cosi strašně zajímavého na ubrusu. Takový typický britský rodinný nedělní oběd.

Nedá se říci, že by táta neměl vůbec zájem o stav domácnosti, ale moc ho to nebavilo. Pokud šlo o něj, dokud věci tak nějak fungovaly, všechno bylo v pořádku. To platilo hlavně pro elektrinu. Počátkem padesátých let byly zásuvky z hnědého bakelitu a dráty byly opletené látkou. Spolehlivostí zrovna neoplývaly; v zadní místnosti, kde jsme měli rádio, byla prodlužovací šňůra s pěti nebo šesti zástrčkami. Elektrikáři tomu říkali „model vánoční stromeček“. Ten náš neustále výhrůžně syčel, což není zvuk, který by kdokoli rád spojoval s domácí elektroinstalací; Clive coby nejstarší z dětí měl za úkol v případě potřeby zapojovat do beztak přetížené sítě další přístroje. Já a Carole jsme se škodolibou fascinací sledovali, jak po každé dostal lehký šok – jako by ho někdo brutálně polechtal.

„To znamená, že elektrina jde. To je přece v pořádku,“ řekl na to otec a usedl s fajfkou do křesla, aby si poslechl rádio nebo se podíval na televizi a vůbec si nevšímal Cliva a jeho škubající ruky.

Než jsem přišel na svět, rodina byla bez auta, protože táta si udělal řidičák až v roce 1952, tedy když mi byl rok. Bylo to na sedmý pokus. Když se auto „nechovalo slušně“, otec mu na-

dával – věřil, že stávkující motor je součást spiknutí proti jeho osobě. Slavná scéna z *Fawlty Towers*, kde Basil Fawlty v podání Johna Cleese zběsile mlátí do neposlušného vozu Austin 1100 Countryman, je poměrně přesným výjevem z našeho rodinného života.

Někdy tou dobou, vyzbrojený svým prvním vozem, se táta rozhodl, že mě a Carol sveze po Richmond Parku. Napadlo ho, že využije příležitost a vyzkouší některé základní funkce zánovního auta. Stál jsem vzadu a všechno šlo dobře. Pak ale otec bez varování dupl na brzdy, aby je prověřil. Vyletěl jsem dopředu jako střela. Naštěstí mě zbrzdila palubní deska a naducaný obličej. Po obou stranách úst mám dodnes jizvy.

Tatínek byl natolik uvážený v minulosti, že když v roce 1971 zavedli desítkovou soustavu, prohlásil, že to bude jeho smrt. Další hrozbou se staly nové mince v oběhu. Z dlouhodobého odstupu už moc nepochybuju o tom, že stažení šilinku z oběhu mu opravdu pomohlo do hrobu.

Maminka byla také Temží křtěná Londýňanka. Vyrostla ve Fulhamu na North End Road spolu se dvěma sestrami – všechny byly švadleny. Bratr Charles za války pilotoval stíhačky Spitfire a zahynul při sestřelu. Jedna ze sester se odstěhovala do Austrálie – na Vánoce jsme si s ní vyměňovali magnetofonové pásky. Také ona zemřela dříve, než jsem ji mohl poznat osobně. Druhá mámina sestra, tetička Florrie, byla skvělá; jako mladík jsem ji každý týden navštěvoval v jejím bytě na Dolphin Square ve čtvrti Pimlico. Babička z matčiny strany, které jsem říkal Nana, byla další laskavou, a přesto silnou ženskou osobností spoluutvářející moje mládí.

Počátkem třicátých let, když máma dospívala, babička tančila s Randolphem Suttonem, varietní hvězdou proslavenou díky produkci *On Mother Kelly's Doorstep*, než si našla práci v prodejně vína. Otcova rodina se nikdy netajila názorem, že svatba s prodavačkou byla pod jejich úroveň. Jenže co naplat:

když se ti dva setkali během výletu na lodi po Temži, byla to láska na první pohled. Ani ne za půl roku, 19. srpna 1934, byla svatba. Jí bylo dvacet, jemu dvacet osm.

Když jsem se o šestnáct let později narodil, rodina Collinsových žila ve Whittonu, městský obvod Richmond-upon-Thames. Později se přestěhovala do velkého třípodlažního domu v edvardiánském stylu na adrese 34 St Leonards Road v dalším koutě jihozápadního Londýna: East Sheen.

Maminka pracovala na plný úvazek v hračkářství, Clive a Carole už chodili do školy a o mě se starala Nana. Zbožňovala mě, vybudovali jsme si velmi blízký vztah. Na vyjíždkách s kočárkem nejčastěji zamířila na Upper Richmond Road, kde mi pokaždé u místního pekaře koupila rohlík. Fakt, že si na tenhle každodenní rituál tak dobře pamatuji, hodně vypovídá o tom, jak jsem měl babičku rád.

Táta tedy určitě nebyl žádný pokrokář, alespoň ne na povrchu, což se projevilo třeba tak, že když se máma zeptala, jestli bychom se nemohli ze St Leonards Road přestěhovat do o něco většího, poněkud lepšího a méně vlhkého domu. Odpověděl jí takto: „Jestli chceš, udělej to. Ale mám podmínku: nový dům bude stát maximálně tolik, kolik utržíme za tento, ráno odejdu odtud do práce a odpoledne se vrátím do nového bydliště, kde už bude vše přestěhované.“ A maminka, budiž jí země lehká, to dokázala.

Takhle jsem se ve věku čtyř let ocitl na adrese 453 Hanworth Road, Hunslow, v domě, který našla moje schopná máti a do něhož nás zvládla nastěhovat během jediného dne.

Všichni jsme na tom podobně: dům, ve kterém vyrůstáte jako dítě, vám připadá obrovský. Návštěva po letech ovšem může přinést šok. Jak jsme se sem mohli vejít? Máma s tátou měli samozřejmě hlavní ložnici, a hned vedle byl pokojík pro Carole. Já s Clivem jsme obývali komůrku s palandou v zadní části domu. Naše cimra byla tak stísněná, že když se chtěl

jeden otočit, druhý musel ven. V pubertě už tady bylo tak málo prostoru, že pod postelí nešlo schovat ani sbírku časopisů s fotkami lepých krasavic, která se ke mně dostala fakt nevím jak. Takhle jsme spolu bydleli celé moje dětství až do roku 1964, kdy se dvaadvacetiletý Clive odstěhoval.

Narodit se v Londýně na začátku padesátých let znamenalo vyrůstat ve městě, které se stále vzpamatovávalo z Hitlerova běsnění. Nicméně já si žádné vybombardované domy ani stavební proluky v naší čtvrti nevybavuji.

Mám jedinou vzpomínku na pozůstatky válečného bombardování, a to když jsme s rodinou vyrazili do City na nějakou otcovu firemní akci. London Assurance totiž financovala vlastní ochotnický soubor a my jsme poslušně podnikali dlouhé výlety z domovského Hunslow přes Cripplegate až do finančního srdce Londýna. Z těch cest si vzpomínám na pusté, se zemí srovnané území kolem starých hradeb a na scény připomínající sociálně kritickou komedii *Hue and Cry* z roku 1947, včetně dětí ulice hrajících si mezi sutinami.

Zmíněný film vznikl ve studiu Ealing a dá se říci, že moje dětství bylo přesně takové, jak ukazovaly filmy z Ealingu; mým hrdinou byl Tony Hancock, žijící na fiktivní adrese 23 Railway Cuttings, East Cheam. Žádná doprava, která by stála za řeč, ani v centrálním Londýně a samozřejmě žádné dopravní špičky a problémy s parkováním. Dodnes mám amatérský film pořízený Regem a Lenem na hlavní ulici Great West, kde snadno spočítáte projíždějící auta. Davy gentlemanů v buřinkách důstojně kráčejících přes Waterloo Bridge. Hemžení fotbalových fanoušků – ti zase nosili placaté čepice, do jednoho. Prázdniny u moře, v našem případě Bognor Regis nebo Selsey Bill v západním Sussexu, a chlapi, co se na pláži tak odvážou, že si dokonce mírně povolí kravatu a rozepnou horní knoflík. A doma pravidelný sobotní rituál: přesně v 16:45 všichni kokem televize, čaj, toust a škvarky

po ruce a pěkně čekat, až začnou hlásit fotbalové výsledky. Záblesky z velkého světa prostřednictvím disneyovského příběhu o králi divoké hranice Davy Crockettovi – zjevení, které spustilo můj celoživotní zájem o téma Alamo.

Prostě taková moje místa a času poplatná idylka. Mému místu, mému času, mé jasně vymezené existenci.

Hounslow je výběžkem Middlesexu, jinými slovy je to oblast, kde se potkává Londýn s okolními okresy: Home Counties. Nejzápadnější výběžek, poslední zastávka metra na Piccadilly Line. Kolem nic důležitého. 45 minut vlakem do West Endu. Sice Londýn, ale ne tak docela. Ani ryba ani rak.

Jak se vyrůstá na konečné podzemky? Inu, jdete pěšky, pak popojedete autobusem, pak zase chvílku pěšky a nakonec vlakem. Někam se dostat není jednoduché. A tak si vymýšlíte vlastní zábavu. Naneštěstí to, co bavilo některé děti, pro mě až taková legrace nebyla.

Chodím na Nelson Infants School, kde ve mně velké zálibení nachází jistý Kenny Broder, žák St Edmund's Primary hned přes ulici; lépe řečeno, velmi ho naplňuje neustále mě šikanovat. Je mu deset jako mně, ale už má obličej boxera s vysokými lícními kostmi a nosem nesoucím stopy mužných střetů. Děším se toho, že Broder bude vycházet z budovy ve stejnou dobu jako já. Celou cestu domů mě pak sleduje a mumlá výhrůžky. Připadá mi, že jsem pro všechny otloukánek, aniž bych komukoli dával důvod. Mám snad na čele terčík nebo na zadku kratasů nápis „kopněte si“?

Dokonce i moje první zkušenost s něžným pohlavím byla ve stínu klukovského násilí. Šel jsem se svou první holkou Lindou do lunaparku v Hounslow Heath, kapsy plné těžce našetřených měďáků, které nás měly dostat na horskou dráhu a/nebo autodrom podle toho, kde bude kratší fronta. Když jsme dorazili na místo, zježily se mi chlupy na krku. „Bože můj,“ pomyslím si, „Broder a jeho parta.“

Snad budu ve větším bezpečí, když půjdeme na kolotoč. Jenže, jak se tak točím na koníkovi, pokaždé, když mímám gang, sledují mě nepřátelským pohledem, a pokaždé jich také je o něco víc. Tak tohle je tutovka – dostanu nakládačku. Žádné překvapení – jakmile slezu, Broder ke mně nakráčí a jednu mi ubalí. Ale chlap nesmí brečet. Jdu domů a kolem oka se dělá pěkný monokl. Maminka se ptá: „Co se ti stalo?“

„Dostal jsem ránu.“

„A cos dělal prosím tě?“

Jako by to byla moje chyba.

Ve dvanácti letech ovšem skončí etapa nevinátka, a to v parku nedaleko od obchodu, kde máma pracuje. Scházíme se tady s kamarády, poblíž dávno nepoužívaného žlabu pro koně a točny, kde se obrací trolejbus č. 657. Jak jsem říkal – žijeme na konečné.

Park je tedy naše území. Nemáme žádný skutečný gang, jsme jenom parta budoucích drsňáků, kteří si střeží svůj píseček. Hlavně, když se kolem motá pár větších místních kluků, co nám rádi poskytnou pomoc.

Jednoho dne do parku vnikne skupina cizích dětí.

Vzduchem začnou létat hrubosti. „Na co čumíš debile?“ „Komu říkáš debile, ty kreténe?“ Jako Tryskáči a Žraloci¹, jen bez muziky. Provokování pokračuje a netrvá dlouho, už se válím na zemi a peru se s nějakým nepřítelem. Za chvíli toho necháme. Nikam to nevede. Plichta. Pár nosů krvácí.

Obě strany uhájily svou čest. Ale pak dorazí starší kluci a trvají na tom, že ještě není konec. Vytáhnou ze mě, odkud byli vetřelci. Tlustoch Dave – do očí mu to samozřejmě nikdo neřekne, já už vůbec ne – vyrazí „toho parchanta srovnat“. Moje volání: „Ale počkej, dohodli jsme se, že to byla remíza!“ úplně ignoruje. Je mi strašně, protože zpovzdálí vidím, jak Tlustoch dupe na kolo mého protivníka, které si chudák nechal před cukrárnou. No tak snad aspoň nebudou chvíli otravovat v Hounslow.

Tady na předměstí si jeden prostě musí hledat zábavu, kde

se dá. Nepříjemné je, že to znamená neustálé potyčky mezi školou povinnými smrkáči, násilí motivované nudou. Na druhou stranu – máma je vedoucí v hračkářství, což znamená, že jakmile přijde nějaká nová hračka, hned o ní vím. Ne, nedostává zboží zadarmo, prostě mám větší výběr. Baví mě lepit modely letadýlek, takže pokaždé, když je na trhu nová stavebnice řady Airfix, snesu se na ni jako Lancaster na Porúří.

Oblíbeným místem her se brzy stane okolí místní hospody U vévody z Wellingtonu a já se seznámím se synem majitele. Charles Salmon je sice o několik let mladší, ale brzy z nás jsou dobří přátelé. V pubertě společně pracujeme na svých zlozvycích – u hospody je krámek, ze kterého si bereme alkohol, a když je za pultem Charlesova velká sestra Teddy, krademe cigarety. Pak se schováme v zahradním domku a hulíme, až je nám zle. Nepohrdnu ničím – doutníkem, viržínkem, černým tabákem – prostě kouřím všechno. V patnácti už potahuju z lulky jako táta.

Hodně se skamarádím s dalšími místními chlapíky: Arthurem Wildem a jeho mladším bratrem Jackem. Naše životní dráhy se později protnou: jako dětští herci spolu stojíme na pódiu ve West Endu, Jack hraje Charleyho Batese, nejlepšního přítele Lišáka Feriny v mém podání, v muzikálu *Oliver!*. Ale Jack mě trumfne – v Oskary ověncené filmové verzi, režírované Carolem Reedem z roku 1968, hraje Lišáka on.

Takhle nějak si tedy žiju svůj život na konečné. Nevím, co se děje o pár set metrů dál. Tam, kde končí Hounslow, začíná, co... Londýn? To už je jiný svět. O městě, ve kterém pracuje otec, vůbec nepřemýšlím.

Stejně jako pro všechny ostatní kluky, i pro mě je nesmírně důležitý fotbal. Počátkem 60. let jsem skalním fanouškem týmu Tottenham Hotspur, mým idolem je mašina na střelení gólů Jimmy Greaves. Dodnes vám vyjmenuju sestavu, tak moc jsem tím žil. Jenže Spurs jsou ze severního Londýna, což

pro mě je stejné, jako by byli z Marsu. Tak daleko mimo svůj bezpečný rajón se nikdy neodvážím.

Nejblížeším fotbalovým klubem je Brentford FC, takže pravidelně navštěvuji jeho zápasy. Chodím se dokonce dívat na jejich tréninky a stávám se na hřišti známou postavíčkou. Občas zajdu i na Hounslow FC, ale to je úplně jiná liga. Je to taková žabařina, že jednou se dokonce tým protivníka ani neobtěžuje přijet na plánované utkání.

Můj omezený horizont poněkud rozšiřovala řeka Temže. Otec se neprojevoval jako zrovna vášnivý člověk, ale jestli pro něco měl nadšení, tak to byla řeka.

Grev a June Collinsovi milovali vyjížděky na člunu, a tak pomáhali rozjíždět Converted Cruiser Club. Patřili do širokého společenského okruhu vodáků spolu s tzv. strýčky Regem a Lenem, o kterých jsem se už zmínil. Bratři měli vlastní loď jménem *Sadie*. Byl to další „konvertovaný“ veterán z války, bývalé plavidlo flotily od Dunkirku, loď tak velká, že se na ní dalo spát, což jsem mnohokrát rád využil.

Většinu víkendů a mnoho čtvrtků (kdy se konaly pravidelné schůze členů klubu) jsme trávili ve společnosti ostatních na člunech: někdy se postavil klubový stan, jindy se lodi přesunuly do dočasného kotviště a jen tak se veslovalo pro zábavu, prostě – jak se říkalo – šlo se blbnout na řeku. A když se zrovna neblblo, tak se aspoň mluvilo o příští akci. Brzy jsem sdílel otcovu lásku k vodnímu živlu.

Na ostrově Platt's Ait poblíž Hamptonu se každoročně konala taková akce: členové klubu se sem sjeli na víkend se svými milovanými plavidly a soutěžili ve veslování, přetahování lanem a vázání uzlů. S provazem a veslem jsem byl kamarád odmala a z vody jsem neměl žádný strach. Pro prcka jako já byla atmosféra přímo opojná, vždy jsem zažíval úžasný pocit sounáležitosti. Dneska už to možná zní jako pěkná nuda, ale za mých mladých let to bylo jinak. Vždyť já jsem dokonce

považoval za čest, že chodím do školy Nelson Infants². Ještě bych rád dodal jednu maličkost na téma voda a její vliv na mou rodinu: otec neuměl plavat. Jeho otec, můj děd, mu vštípil strach z utonutí – nikdy nevezl do větší hloubky než po pás. „Když půjdeš dál, utopíš se“. A táta tomu věřil. Chlap, který se pokusil utéct z domova k obchodnímu loďstvu.

Ať tak či tak, Temže hrála v prvních letech mého života důležitou roli. Skoro každý víkend, už jako malý kluk, jsem vytahoval veslici a motal se mezi mosty. Tenkrát Converted Cruiser Club neměl vlastní klubovnu, takže jsme na akce museli využívat loděnici Dicka Waita u St Margarets, kde měl táta zakotvený svůj malý motorový člun *Teuke*. Loděnici později koupil Pete Townshend a přestavěl ho na nahrávací studio Meher Baba Oceanic. Měl jsem fotografii, na které mě maminka drží v náručí přesně na tom místě, a tak jsem mu poslal kopii. Pete je gentleman, poslal mi slzami promáčený dopis, kde mi děkoval. Moje fotografie ve studiu visela mnoho let.

Koncem padesátých let si klub pronajímal pozemek na ostrově Eel Pie za jednu penci ročně. Tenkrát jsem hodně času strávil na stavbě první stálé klubovny a následně secvičováním scének a pantomimy spolu s dalšími členy. Právoplatně vznáším nárok, že jsem na tomto dnes slavném místě na řece Temži – kde se později odehrávala britská bluesová exploze šedesátých let – vystupoval dávno před Rolling Stones, Rodem Stewartem a The Who.

A k tomu jsem trávil volný čas ve člunu. Zmíněné večírky vodáckého klubu mi časem poskytly příležitost poprvé veřejně hrát na bicí. Existuje filmový záznam, na kterém v deseti letech vystupuji jako člen kapely Derek Altman All-Stars, kterou vedl sám maestro hrající na tahací harmoniku. Na show se podíleli i Carole a Clive svými komickými výstupy. I maminka se přidala procítěným podáním hitu „Who’s Sorry Now?“

Celá rodina byla vlastně něco jako kočovná herecká společnost. Táta dával pravidelně k dobru svůj evergreen o jednom farmáři a napodoboval různé zvuky vydávané zvířaty. Svoje nejmladší děti tímhle kouskem bavím dodnes: „Starej farmář měl starou prasnici...“ (za tečky si doplňte všemožné zvuky vydávané pusou).

Byly to vzácné chvíle, kdy otec sundal buřinku, oblek a vázanku a proměnil se na okouzlujícího darebu. Bohužel nemám dost detailních vzpomínek na tátu, šťastných ani jiných. Těch pár obrázků, co si vybavuju, jsem použil v písni ‚All Of My Life‘ na albu ...*But Seriously* v roce 1989: táta se vrací z práce, svléká oblek, usedá k večeři a později k televizi, kde mu společnost dělá jen jeho dýmka. Máma je někde pryč a já si nahoře pouštím desky.

Když si na to dnes vzpomenu, cítím hrozný smutek. Mohl jsem se táty zeptat na tolik věcí; jen kdybych věděl, že umře, až mi bude pouhých jednadvacet. Jednoduše řečeno – mezi námi nefungovala žádná velká vřelost ani dialog. Možná jsem nějaké vzpomínky vytěsnil. A možná skutečně neexistují.

Jestli si na něco dobře pamatuju, je to noční pomočování, spaní s gumovým povlečením pod bavlněným prostěradlem. Když se mi „stane nehoda“, guma zabrání šíření škody, a já prostě musím spát v kaluži vlastní moči. Co se dá v takové situaci dělat jiného? Inu, třeba jít do ložnice rodičů a počůrat i jejich postel. Otec mě za to musel opravdu milovat. V našem řadovém domku chyběla sprcha a ranní koupel vůbec nebyla běžná; mám obavy, že táta chodil pěkných pár let do práce s lehkým oděrem kolem sebe.

Asi to bylo nevyhnutelné – jakkoli řeku miloval, můj otec si nemohl pomoci a někdy dělal dost necitlivé věci. Mám dokonce filmový důkaz. Reg Tungay pořídil amatérský záznam mě a otce, stojících na břehu ostrova Eel Pie. Bylo mi asi tak šest let. Pode mnou pětimetrový sráz a pak už Temže.

Už tenkrát jsem věděl velmi dobře, jak nebezpečná ta řeka je. Jsou v ní nesmírně silné spodní proudy, působí na ni příliv a odliv. Na přílivových česlech u St Margarets docela často nacházeli mrtvá těla. Všichni slušní členové klubu Converted Cruiser si byli dobře vědomí základního pravidla: s Temží se nežertuje.

Na filmu je vidět, jak se otec najednou otáčí a odchází. Je jasné, že mi předtím nic neřekl – žádné varování, žádné „pozor chlapče“. Prostě mě tam nechal stát u srázu. Pád na kamenitý svah a do vody by byl ošklivý. Určitě bych se zranil, a možná by mě voda odnesla pryč. Ale táta prostě odešel, ani se neohlédl.

Neříkám, že jsem mu byl ukradený; domnívám se, že někdy prostě nepřemýšlel. Možná, když mě tam nechával samotného na břehu řeky, byl duchem jinde. Prostě to takhle v životě měl.

V dospělosti jsem se mu podobal. Částečně se to projevovalo pozitivně: byl jsem skladatel a komediant a neustále vymýšlet nové nápady bylo tak nějak v popisu práce. Ale musím přiznat, že občas to nebylo dobře. Skoro čtyřicet let jsem byl víceméně neustále na šňůře, v Genesis a pak na sólové dráze, a celou tu dobu jsem udržoval při životě chiméru: že dokážu udržovat solidní rodinný život a zároveň budovat hudební kariéru. My mamky a tatkové holt nevíme všechno. Vlastně toho víme dost málo.

Cestování v rytmu tak trochu jiného bubnu

*Aneb: dobrodružství mladého nauky, který do toho v šedesátých letech
konečně praštil*

Za všechno může Santa.

Ano, mám na mysli toho vousatého obtlouklého chlápka v červeném kabátě; snažím se totiž přijít na to, kde se vzala moje celoživotní vášeň, kvůli které jsem asi půl století měl nutkání s větší či menší mírou radosti mlátit do věcí, než mě začaly opouštět nejdříve fyzické a pak duševní síly.

Jako kdybych ještě nedělal dost kraválu, ve třech letech jsem k Vánocům dostal umělohmotný bubínek. Rodina Collinsů jako obvykle tou dobou dlela u Rega a Lena Tungayových. Komukoli, kdo mě s novou hračkou vidí, musí být okamžitě a nepřeslechnutelně jasně, že jsem jí propadl. Jsem úplně posedlý. Sice malé dítě, ale už nemám pochyb – tahle kulatá věc je prostě dokonalá. Teď se mohu vyjadřovat mlácením do věcí co hrdlo ráčí.

Bratři Tungayovi, častí návštěvníci v domě na 453 Hanworth Road, především u nedělního oběda – což je pro ma-

minku vítaná příležitost udusit veškerou zeleninu v okolí – zaznamenali moji vášeň pro všechno související s bubínky a rytmikou. Čeho si zřejmě všimli už méně, byl názor mého otce v této věci.

Když mi bylo pět, Reg s Lenem pro mě na míru vyrobili bicí soupravu. Dvě dřevěné latě sešroubovali do kříže. Na všech koncích byly vyvrtané otvory a v nich upevněné tyčky. Na dvou se skvěly plechovky od sušenek, na třetí triangl a na čtvrté laciná plastová tamburína. Sada byla skládací a krásně se vešla do hnědého kufříku.

Je fakt, že říkat tomuhle „bicí souprava“ bylo poněkud nadnesené. Spíš Heath Robinson než Buddy Rich. Ale já byl v sedmém nebi – tento bum bác prásk aparát se mi stal na dlouhá léta nejen vyjadřovacím prostředkem, ale také nejlepším přítelem.

Cvičil jsem neustále, kdekoli, ale nejraději v obýváku, když se všichni chtěli dívat na televizi. Usadil jsem se v koutě a hrál do rytmu tehdy největšího televizního trháku – přenosu varietní show *Sunday Night* z londýnského Palladia. Maminka, tatínek, Reg, Len, Clive a Carole trpělivě snášeli můj amatérský ram-bajs a snažili se sledovat nejnovější kousky Normana Vaughana a Bruce Forsytha a také vystoupení hudebních těles před-rock'n'rollové éry.

Doprovázel jsem foukání do harmonik v podání The Harmonics. Každou pointu jsem odměnil sólíčkem. Nenechal jsem si ujít úvodní a závěrečnou znělku a pomáhal orchestru Jacka Parnella. Nešlo jen o předvádění se. Hrál jsem ke všemu, s kýmkoli. Jako bubeník jsem byl univerzální, už tehdy.

V pubertě se moje vášeň dále prohloubila. Kousek po kousku jsem dal dohromady celkem slušnou soupravu. Nejdříve virbl, pak činel, po něm kopák koupený od chlápka v naší ulici. Tohle mi vydrželo do dvanácti. Na prahu puberty za mnou přišla máma s návrhem, že mi přidá půlku na řádnou soupravu, když si druhou ušetřím.

Psal se rok 1963 a šedesátá léta jela naplno. Beatles už byli na scéně a budoucnost mohla začít. Jejich první singl ‚Love Me Do‘ vyšel v říjnu rok předtím, a já už byl jasnou obětí beatlemánie. Podstoupil jsem oběť nejvyšší: prodám bratrovy vláčky, a tak vydělám peníze, abych splnil svou část úmluvy s maminkou. Ani mě nenapadlo se ho zeptat na názor.

Máme balík – celých 50 liber – a kráčíme s maminkou do hudebnin u Alberta v Twickenhamu, abychom pořídili čtyřdílnou sadu *Stratford* vykládanou bílou perletí. Sedím u ní na fotografii na obalu svého alba *Going Back* z roku 2010.

Je jasné, že už to přestává být jen hra, přinejmenším proto, že hraju všude, kde to jen trochu jde. Víím naprosto jistě, že ještě do puberty jsem musel nabubnovat 10 000 hodin – což by vám určitě potvrdili sousedé na číslech 451 a 455 Hanworth Road. Doma jsem nedělal prakticky nic jiného, což by zase dosvědčili učitelé, kteří opravovali moje domácí úkoly ze základy Nelson Infants a později gymplu Chiswick County.

Ale nebyl jsem žádná vymláčená palice: předepsané zkoušky jsem zvládl. Díky tomu jsem se mohl vyhnout poněkud pokleslému systému státních odborných středních škol a dostal se na gymnázium.

Ovšem přiznávám bez mučení, že jen pramálo času ve svém pokoji jsem trávil studiem. Můj *Stratford* byl trůn, na kterém jsem neustále seděl a bubnoval a bubnoval a bubnoval, a koukal u toho na sebe do zrcadla. Jistě – bylo v tom hodně samolibosti, ale šlo i o učení. Fascinovaně jsem sledoval Ringo Starra – když už jsem nezněl jako on, tak snad bych se mu mohl aspoň podobat. Na začátku roku 1964 se třetí singl The Rolling Stones ‚Not fade Away‘ dostal do čela hitparád, a já – přelétavé mládě – jsem začal napodobovat Charlieho Wattse.

Takže jsem dny trávil bubnováním, ale našel jsem si čas ještě pro jednu vášeň: herectví.

Semínko bylo zaseto během pantomimických vystoupení

ve vodáckém a skautském klubu, kdy jsem publikum dostával svými kreacemi na rýmovánky s vajíčkem *Humpty Dumptym*. Právě během jednoho z těchto hvězdných večerů můj otec v kostýmu sira Francise Drakea vyšel na chvíli ven, aby se nadýchal čerstvého vzduchu. Hned vedle byl kostel a hřbitov, plný hrobek rozvalených Adolfovými pumami. Táta jako vždy bafal z lulky a v mlze vypadal jako duch. A právě tohle zjevení zachytila světla projíždějícího vozu. Řidič dupl na brzdy, otočil se na pětníku a jel rovnou na policii. Případ se rychle dostal do místních novin. V aktuálním vydání týdeníku *Richmond and Twickenham Times* se objevil titulek: „V Isleworthu spatřen duch sira Francise Drakea“.

Někdy tou dobou jsem také prožil politováníhodnou, ale naštěstí krátkou epizodu s dětským modelingem. Spolu s několika dalšími pubertáky jsem zamyšleně zíral k horizontu v reklamě na pletené zboží. S pomocí blondaté ofiny a anđelského úsměvu jsem propagoval slušivá pyžama a vlněné svetry.

Horlivá maminka byla oslněná mým shakespearovským podáním *Humpty Dumptyho* a brilantním modelovým projevem à la *Zoolander*, a tak mě donutila trávit sobotní rána na kurzech řečnického umění v zatuchlém sklepení na Jocelyn Road v Richmondu, které vedla dáma jménem Hilda Rowland. Na podlaze linoleum, na zdi zrcadla pro baletky a ve vzduchu jemná vůně ženských hormonů. Přítelkyní paní Rowlandové byla Barbara Speake, která založila pod vlastním jménem v roce 1945 taneční školu. Maminka se se slečnou Speake také spřátelila. Byla zrovna bez zaměstnání, a tak začala jejich spolupráce – máma si doma otevřela divadelní agenturu. June Collins dodávala pěvecky a tanečně nadané děti pro londýnský West End a také do světa filmu a televizní reklamy, která zažívala zlaté časy.

V prvních letech TV marketingu byla velká poptávka po

dětech. Nejzajímavější role byl *Milky Bar Kid*. Moje maminka obsazovala i spoustu jiných postav v reklamách – jejím úkolem bylo rozhodnout, které dítě by se pro daný scénář nejlépe hodilo. Byla do té práce zcela ponořená a také díky tomu v roce 1964 získala informaci o chystaném konkurzu na muzikál *Oliver!*. Zhudebněná verze románu *Oliver Twist* od Charlese Dickense z dílny Lionela Barta byla kasovním trhákem; na scéně byla čtyři roky a dalších šest ji čekalo. Ucházel jsem se o roli Lišáka Feriny, kterou předtím ztvárnil budoucí Monkee Davy Jones – a pro velký úspěch si to zopakoval na Broadwayi.

Po mnoha a mnoha konkurzech dostávám informaci – ke svému velkému překvapení a nadšení – že mě vybrali. Jsem bez sebe radostí. Pokud jde o mě, protřelý a vtípem sršící Lišák je nejlepší role v celé show. Oliver, ten přibližně se usmívající vzorňák? Ani náhodou.

Sjednám si audienci u ředitele gymnázia, abych mu sdělil tu skvělou novinu. Pan Hands je postrachem studentstva. Je to přísný pedagog, stará škola, neustále spěchající na tu či onu schůzku, hábit poletující kolem jako netopýří křídla, legrační placatá čepice pevně na temeni, rudé tváře, odhodlaný výraz.

Návštěva jeho kanceláře může znamenat jen jednu ze dvou věcí. Buď si jdete pro výprask, nebo máte na srdci něco důležitého – ale pak vám radím, rozhodně za ním nechoďte s nějakou prkotinou. Jedno musím panu Handsovi nechat: tváří se potěšeně, když mu říkám, že jsem získal velkou roli ve významné a kritikou chválené londýnské divadelní produkci. Nicméně jeho smutnou povinností je mě informovat, že pokud angažmá přijmu, nebude mít jinou možnost, než mě ze školy vyloučit.

Pravidla upravující práci patnáctiletých ve West Endu byla velmi přísná. Maximální doba účinkování byla devět měsíců. Smlouva se skládala ze tří tříměsíčních období – po každém

z nich musel nezletilý dostat tři týdny dovolené. Pan Hands prostě nemohl dopustit tak laxní přístup ke školní docházce. Mnohem později jsem přes Rega a Lena zjistil, že pan ředitel se zájmem a s hrdostí sledoval celou moji kariéru. To byl opravdu šok: zdálo se, že nic ho nezajímalo méně než zábavní průmysl. Pokud jde o to, jestli byl pan Hands spíš fanouškem Genesis nebo Phila Collinse, dosud nepadl jasný verdikt.

Když jsem doma oznámil toto ultimátum – škola nebo divadlo – naši reagovali rychle a jasně: divadelní škola. A tak jsem opustil lavice Chiswick County Grammar a nastoupil do nově zřízené herecké školy Barbary Speake. Maminka totiž byla tak dobrá ve vedení divadelní agentury, že spolu se slečnou Speake proměnila taneční školu na plnohodnotné vzdělávací zařízení vychovávající umělce.

Bylo to požehnání v mnoha ohledech. Mohl jsem se předvádět do sytosti. Zadruhé: ve škole děvčata hrála významnou přesilovku. Ve třídě jsme byli dva kluci: já a nějaký Philip Gadd a tucet holek.

Ano, pravé požehnání. Prioritou se stalo zlepšování uměleckého projevu, absolvování konkurzů a získávání rolí, takže v té době proces mého formálního vzdělávání v podstatě skončil. Byl jsem drobet zvláštní adolescent a tohle mi připadalo jako samo nebe. Až později jsem si začal říkat, že bych byl ocenil více hodin tradiční výuky a méně baletu. I když – třeba zrovna stepování jsme nebrali. Všichni vynikající bubeníci té doby, legendy jako Buddy Rich, uměli stepovat. A naopak – skvělí tanečníci jako Fred Astaire byli výborní bubeníci. Tyto dvě rytmické dovednosti k sobě totiž mají velice blízko a mně nezbyvá než litovat, že jsem neprojevil větší zájem. Kdo by si byl nedopřál aspoň špetku stepu na Live Aid?

Bylo mi třináct, když jsem nastoupil do umělecké školy. Puberta tedy začala ve velkém stylu. Byl jsem bubeník – to dělalo dojem. Účinkoval jsem ve West Endu, což mi všichni vrs-

tevníci záviděli. A byl jsem jedním ze dvou chlapců ve třídě doslova bzučící děvčaty – extrovertkami s uměleckými sklony.

Ani se mi to nechce říkat nahlas, ale během čtyř let na konzervatoři jsem měl tu čest téměř se všemi; mé pozornosti unikla možná jedna, maximálně dvě. Nikdy předtím jsem nebyl takový sekáč. A také už nikdy nebudu.

Podle archivních záznamů se zdá, že první sex jsem zažil ve čtrnácti. Říkám „zdá se“, protože se všechno odehrálo tak rychle, že se to snad ani nedá počítat. Když jste nadřazený puberták na maloměstě, máte poměrně omezené možnosti. Když už nastane vysněná chvíle, je to celkem problém a musíte věci řešit takříkajíc za pochodu. A tak se stane, že s Cheryl – které je čtrnáct jako mně a taky se snaží vypadat jako mod – máme techtle mechtle v záhonu. Určitě jsem neplánoval, že to proběhne v blátě mezi bramborami a mrkvemi, ale moc na výběr nebylo.

Samozřejmě, že jsem už měl velké zkušenosti se sólovými čísly. Samotná *vzpomínka* bolí; ostatním členům rodiny to muselo být naprosto jasné. Nebudu zacházet do podrobností, asi stačí konstatovat, že jsem se často uchyloval na toaletu v č.p. 453 Hanworth Road se svou sbírkou časopisů *Parade*. Dneska vím téměř jistě, že všichni věděli, co se děje. Kdyby nic jiného, šustění stránek mluvilo za vše.

Ale vraťme se k vysílání bez hvězdičky: na konzervatoři jsem potkal dvě dívky, které měly sehrát významnou a dlouhodobou roli v mém osobním i profesním životě. Všechna pubertální léta jsem prochodil buď s Lavinií Lang nebo Andreou Bertorelli. Zavedli jsme v našem trojúhelníku poměrně intenzivní rotační systém, což mělo svoje důsledky ještě několik desítek let.

První rok puberty byl velmi důležitý. Počátkem roku 1964 mi maminka řekla, že se mám dostavit do divadla Scala na Charlotte Street v centru Londýna. Ještě po cestě na Picca-

dilly Line nevím, o co jde. Zřejmě záměrně, protože tušení nemá nikdo v davu pubertáků shromážděných uvnitř budovy. Až někdy budete chtít natočit přirozenou reakci publika, pozvěte větší skupinu děcek pod pódium, na kterém je jen pár hudebních nástrojů, a neříkejte jim, kdo má vystoupit.

Jenže já mám určitou výhodu: bicí soupravu *Ludwig*, patřící Ringo Starrovi poznám hned. Ale tohle mě fakt nenapadlo: The Beatles točili film.

Najednou se něco pohnulo v zákulisí. Jako mávnutím kouzelné hůlky se na pódiu zjeví Ringo, John Lennon, Paul McCartney a George Harrison, všichni v úžasných mohérových oblecích s černým límcem. Divadlo vybuchuje.

Jedná se o závěrečnou scénu celovečerního filmu *Perný den*. Když natáčejí mládež v publiku, na pódiu jsou figuranti. Ale ve chvílích, kdy hrají John, Paul, George a Ringo, stojí pouhých deset metrů ode mě. Jsem řádným členem fanklubu, a tak nemohu uvěřit svému štěstí. Nejen, že tady stojím pod jevištěm na soukromém (víceméně) koncertě – ještě k tomu mě zvěční na celuloиду po boku mých prvních hudebních idolů.

Tedy mohlo to tak dopadnout. Jestli pan Philip Collins něčím mohl zaujmout diváky v kinech, pak svou nápadnou absencí. Záběry se mnou skončily na podlaze strážny. Copak jsem málo ječel?

Teď posunu děj do počátku 90. let. Producent filmu Walter Shenson mě přijel navštívit na Farmu – do nahrávacího studia Genesis v Surrey. Od premiéry *Perného dne* uplynulo třicet let a Walter chtěl, abych namluvil komentář k filmu o filmu, který měl vyjít na DVD. Poslal mi vystříhané záběry „mých“ scén.

Několikrát jsem si film zastavil v usilovné snaze najít třináctiletého sama sebe. Přece jsem tam byl: dostal jsem šek na 15 liber a vybral si ho, nebyl to jen sen kluka zblázněného